

Een preek van J.C. Philpot: De nauwe weg, en de leidende stem

*Uitgesproken in de Voorzienigheidskapel, Eden Street, op zondagmorgen 18 juli 1847
overgenomen uit Tien predikaties, deel 3*

“En uwe oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzeiven, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand.” Jesaja 30:21

Het is een oneindig geluk voor de Kerke Gods, dat de godsdienst, die Jezus Christus belijdt, niet een godsdienst is van onzekerheden. De weg naar de Hemel is niet gebouwd op toevalligheden. Alles is ontworpen met oneindige wijsheid, oneindige genade, en oneindige liefde; en hetgeen aldus ontworpen is, zal met een oneindig vermogen ten uitvoer worden gebracht. Inderdaad, wij zijn altijd weifelende, even rusteloos als de baren der zee, even onberekenbaar als de wind, even veranderlijk als het weer. Maar God verandert niet; Hij is ‘gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid’ (Hebr. 13:8) - ‘de Vader der lichten, bij Welken geen verandering is, of schaduw van omkering’ (Jac. 1:17). O wat een onschatbare genade, voor zover we kinderen Gods zijn, dat ofschoon wij veranderen, Hij niet verandert!

En Zijn beloften zijn even onveranderlijk als Hijzelf. Hij is een God, Die niet liegen kan. ‘Want zo vele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons’ (2 Cor. 1:20). Eén van deze beloften — die even vast zijn als de eeuwige heuvelen, even duurzaam als de Troon van de Almachtige Zelf — ligt opgesloten in de woorden, die we voor ons hebben; een belofte, die op een gezegende wijze gepast is voor onze veranderlijke en wispelturige gedachten: ‘En Uwe oren zullen horen het woord desgenen, die achter U is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand’.

Naar het schijnt, treden twee zaken in de woorden voor ons op de voorgrond, die we eenvoudigweg als volgt kunnen omschrijven:

- I. De zwakheid en onberekenbaarheid van de mens
- II. Het Hemels en onfeilbaar onderwijs Gods

I. De zwakheid en onberekenbaarheid van de mens vinden we aangeduid door de uitdrukking: ‘Als ge zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand’; hetgeen te kennen geeft, dat er in het volk van God een voortdurende geneigdheid is tot afwijken ter rechter- of ter linkerhand. En het Hemelse en onfeilbare onderwijs Gods wordt aangeduid in de woorden: ‘Uwe oren zullen horen het woord desgenen, die achter U is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven’.

God weet wat er leeft in het hart van de mens. Van de Heere Jezus Christus wordt gesproken, dat Hij ‘niet van node had, dat iemand getuigen zou van de mens; want Hijzelf wist, wat in de mens was’ (Joh. 2:25).

We lezen ook: ‘En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met Welken wij te doen hebben’ (Hebr. 4:13). Aldus voorzag en kende de Heere tevoren al onze zwakheid en al onze onberekenbaarheid. Hij wist, en dat op een volmaakte wijze, dat overgelaten aan onszelf, we niets anders konden dan zondigen; en bij gebrek aan Zijn Goddelijk onderwijs, konden we niet anders dan dwalen.

Doch laten we, als de Heere ons ertoe in staat moge stellen, wat nader en dieper ingaan op de zwakheid en onberekenbaarheid van de mens, zoals die hier naar voren wordt gebracht. Want ik ben er zeker van, dat een ware kennis en een juiste beoordeling van de kwaal onmisbaar is voor een ware kennis en juiste beoordeling van het geneesmiddel. Als we zo onbekend zijn met ons eigen hart, dat we niet weten, dat er datgene in ons woont, dat ons voortdurend ‘ter rechter- of ter linkerhand’ doet afwijken, mogen we een zodanige belofte als deze op prijs stellen of schijnen op prijs te stellen, maar het zal slechts met onze lippen zijn. Er zal in onze harten geen innerlijke waarde aan zulk een belofte worden gehecht, tenzij we bekendgemaakt zijn aan onze eigen onberekenbaarheid, afvalligheden, en voortdurende afwijkingen van de levende God met het hart, met de mond, en in onze wandel.

‘Als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand.’ Wat geven deze woorden te kennen? Naar mijn mening geven ze dit te kennen — dat de weg, waarop God wil, dat we wandelen volmaakt recht is, zonder een enkele kromming, of de geringste afwijking van een rechte baan. Maar als wij, arme, gevallen, zwakke, onwetende, schuldige, zondige ellendelingen — als wij enige zwakke pogingen zouden wagen, op de rechte

en nauwe weg, zoals een kind leert lopen, wijken we af van de rechte baan. En dit afwijken heeft soms ‘ter rechterhand’, en soms ‘ter linkerhand’ plaats.

Ik kan niet nauwkeurig bepalen, en zal er ook geen poging toe doen, wat de gezegende Geest bedoeld heeft met ‘ter rechterhand’, in tegenstelling tot ‘ter linkerhand’. Er kan een bijzondere verborgen betekenis in liggen, waarin mijn zwak verstand niet vermag door te dringen.

Ik zal U daarom alleen voorleggen, hetgeen ik ter zake ken en gevoel tegenover een eventuele louter ingebeelde of mystieke verklaring.

‘Ter rechterhand’ staat tegenover ‘ter linkerhand’. Met de woorden worden daarom twee uitersten aangewezen tegenover een smalle rechte baan. Als U de belijders in 't algemeen beschouwt en als U datgene aanschouwt, dat U veel grondiger en meer van nabij bezighoudt, nl. de bewegingen van Uw eigen hart, dan zult U vaststellen, dat er een gedurige afwijking is naar de ene of naar de andere zijde; en U zult opmerken, dat deze afwijkingen in 't algemeen gesproken in strijd zijn met of tegengesteld zijn aan elkaar. Laat ik dit met een paar voorbeelden bewijzen.

1. Soms is er sprake van een afwijken tot eigengerechtigheid. Het farizeeïsme ligt besloten in onze harten. Het is ons aangeboren, en groeit met ons op, en wordt krachtiger naar mate onze kracht toeneemt. Daarom is onze geest van nature bezet met een innerlijke geneigdheid tot eigengerechtigheid — de geest van sommige mensen gewis in meerdere mate dan die van anderen; maar met dezelfde natuurlijke geneigdheid tot eigengerechtigheid, farizeeïsme, een steunen op iets, dat gedaan moet worden door het schepsel, in tegenspraak met het volbrachte werk van Jezus, als de Jehova, is in mindere of meerdere mate ieder mens bezet.

Doch er bestaat een uiterste ‘ter linkerhand’, waarvoor we precies even vatbaar zijn om ertoe te vervallen — een antinomiaanse losbandigheid. Soms hechten we teveel gewicht aan de werken en steunen erop, alsof er feitelijk enige verdienste in zou liggen, ‘ter rechterhand’; en dan ‘ter linkerhand’ geven we ons in onze gedachten over — ik zeg niet aan uitwendige daden — maar vervallen in onze gedachten tot antinomiaanse losbandigheid; alsof het er niet toe deed, dat er in 't geheel geen werken waren; alsof de vruchten des Geestes in het uitwendige leven er niet op aan kwamen; alsof zolang we bevinding in onze zielen hadden, het niet van betekenis was, welke werken er mede gepaard gingen. Welnu, hier is sprake van een afwijken ‘ter linkerhand’, precies evenzeer als farizeeïsme en eigengerechtigheid een afwijken ‘ter rechterhand’ is.

2. Vervolgens. In vele belijders, en om niet verder te gaan, binnenin ons (want laat de spiegel ons maar worden voorgehouden — dan hebben we werk genoeg om bij ons thuis te kijken) is er een geneigdheid af te wijken tot dode verzekerdheid, vleselijke gerustheid — een rusten op de leerstukken van Gods Woord zonder een levende bevinding van het leven en de kracht ervan. Hoe vele honderden worden er in deze strik gevangen! O welk een vloek is dit over de Kerk van de levende God! Ik heb lange tijd de gevolgen van deze dode, lege, bespiegelende, vleselijke verzekerdheid gadeslagen en sla deze nog steeds gade en betreur deze gevolgen, die als het ware boven het land woeden; en ik zie hierin de dood van al hetgeen goed is. Deze verhardt de consciëntie zodanig; deze geeft zo weinig bekommernis over en doet zo weinig bedacht zijn op de zonde; deze verzekerdheid is zulk een hinderpaal tegen al wat teder, nederig, verbroken, en berouwvol is — dat ik nog eens zeg, waar deze zich openbaart, schijnt het de dood te zijn van al wat goed is. Toch treffen we deze, daar twijfel ik niet aan, in ons hart aan; een steunen op vleselijke verzekerdheid, een rusten op de leerstukken, het geraken in een toestand van gerustheid, als het de Heere behaagt ons zonder kastijding, zonder bezoeking te laten. Maar dan is er sprake van een ‘linkerhand’ als men zich namelijk in die toestand bevindt, dat men rust op twijfels en vrees — waar geen verlossingen zijn, geen klare verwachtingen, geen aanmoedigende woorden, geen Hemelse schijnsels, geen Goddelijke getuigenissen, noch enige verlangens daarnaar. Welnu, dit is een afwijken ‘ter linkerhand’, evenzeer als dode verzekerdheid een afwijken ‘ter rechterhand’ is.

3. Dan is er een afwijken ‘ter rechterhand’, door het teveel gewicht hechten aan de geboden Gods; alsof er niets anders de aandacht waard is. Er zijn predikanten die er van de kansel week in, week uit over handelen; alsof het gehoorzamen van de geboden, en het bewaren van de geboden, het één en alles van de godsdienst ware; terwijl aan het werk des Geestes op de ziel, Zijn inwendige onderwijzingen en verlichtingen, weinig of geen aandacht wordt geschonken.

Gebod op gebod! Zondag aan zondag — alsof het bewaren van Gods geboden de zekere weg ten Hemel ware. Maar dan is er weer een afwijken ‘ter linkerzijde’; een veronachtzamen van de geboden, een verachten ervan, een spreken: ‘Wat hebben we met de geboden te doen? Het is alles wettisch en eigengerechtigheid. Geef ons bevinding. Weg met de geboden! We bekommeren er ons in ‘t geheel niet om.’ Welnu dit is evenzeer een afwijken ‘ter linkerhand’, als het teveel gewicht hechten aan de geboden een afwijken ‘ter rechterhand’ is.

4. Doch verder is er een afwijken ‘ter rechterhand’ door een overmatig instellen van ordonnanties; alsof er iets in het gebed, in de doop, en in des Heeren Avondmaal zou liggen, los van hetgeen God deze doet zijn; en alsof alle ware godsdienst hierop neerkomt, ‘onberispelijk te wandelen in de inzettingen van het Huis des Heeren’. Maar er is ook een afwijken ‘ter linkerhand’, in het verachten van de ordonnanties, in het uitgieten van verachting op de doop en op het Avondmaal des Heeren, in het verwaarlozen van het gebed en van de prediking van het Woord, en in het voor wettisch houden van deze Goddelijke inzettingen.

5. Vervolgens ‘een gadeslaan en berispen van de gebreken der kinderen Gods, en een over het hoofd zien van hun goede hoedanigheden; het oog voortdurend gericht te hebben op hun onvolmaaktheden en zwakheden’ — dit is een afwijken ‘ter rechterhand’. Maar dan aan de andere zijde het licht opvatten van de zonde, de overtredingen te rechtvaardigen, en het als onbelangrijk te beschouwen, hoe het kind van God handelt of wandelt, is een afwijken ‘ter linkerhand’.

De tijd zou het nauwelijks toelaten om de verschillende uitersten door te nemen, waartoe we van tijd tot tijd onophoudelijk worden gedreven. Als onze natuur aan zichzelf wordt overgelaten kan deze nooit anders dan zondigen. Wellicht mogen we zeggen, en geloven we, dat we erg oprecht zijn met dit te zeggen: ‘Ik zal nooit afwijken ‘ter rechterhand’; ik zal nooit afwijken ‘ter linkerhand’; ik zal de rechte en nauwe weg bewaren’. Maar wat toont ons dit de onkunde van het eigen ik; ik ben er goed van overtuigd, dat we, overgelaten aan onszelf, zonder Gods Hemels onderwijs, niets kunnen doen dan zondigen en op ‘t verkeerde pad raken. Het is daarom een onuitsprekelijke genade, dat God deze bijzondere belofte in het Woord des levens heeft doen optekenen: ‘En uwe oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand’.

II. Dit brengt me ertoe over te gaan tot het tweede gedeelte van ons onderwerp; het Hemels en onfeilbaar onderwijs aan te tonen, dat de ziel bewaart; of deze terugbrengt, als ze ‘ter rechter-, of ter linkerhand’ afwijkt.

God doet al deze dingen door Zijn Woord. Het was in eerste instantie door Zijn Woord, dat Hij alle dingen schiep. Hij had maar te spreken: ‘Er zij licht’, en er was licht. Het is door Zijn Woord, dat het God behaagt zielen te gewinnen tot het geestelijk leven; ‘Naar Zijnen wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid’ (Jac. 1:18). Het is door Zijn Woord, dat het Hem behaagt van tijd tot tijd met overtuiging tot de ziel te spreken; en het is door Zijn Woord, dat het Hem behaagt van vrede en troost tot het hart te spreken.

Welnu, verwijzende naar deze kracht van Gods Woord, verklaart de tekst: ‘En Uwe oren zullen horen het woord desgenen, die achter U is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven’. Maar God heeft verschillende wegen om tot de ziel te spreken, ‘als we ter rechterhand, en als we ter linkerhand afwijken’.

Soms spreekt God door Zijn voorzienigheid. De voorzienigheden Gods hebben een stem in zich, daar waar een oor is om te horen; maar als er geen oor is om te horen, worden ze niet opgemerkt.

Degenen aan wie de belofte gedaan wordt hebben oren om te horen; want de tekst verklaart: ‘Uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter U is’. God spreekt dan vaak in Zijn voorzienigheid. Bijvoorbeeld. Als we ‘ter rechterhand’ of ‘ter linkerhand’ zijn afgeweken; en als onze consciëntie ons begint te verwijten, dat we van het pad zijn afgeraakt, als de hand der Goddelijke voorzienigheid tot op zekere hoogte tegen ons uitgaat, dan bezit deze een stem des Heeren, die ons berispt, verwijt, en scherp bestraft vanwege ons afwijken.

Als onze consciëntie levendig en teder gemaakt en gehouden wordt in de vreze Gods, en begint te bloeden onder een gevoel van ten laste gelegde schuld, dan zal de voorzienigheid Gods erg luide spreken; en als we zien dat de hand Gods in de voorzienigheid tegen ons uitgaat, zal dit heel zwaar treffen. De stem van binnen zal de stem van buiten doen weerkaatsen; en de consciëntie zal zo getroffen worden onder de slag van Gods voorzienigheid, dat we Zijn tuchtigende hand zullen opmerken in omstandigheden, waarin we deze anders in ‘t geheel niet zouden hebben opgemerkt.

Maar God spreekt in 't bijzonder door het Woord Zijner genade in de hof der consciëntie. Het is niet hetgeen God in de Schriften spreekt; want tenzij Hij het toepast, wordt hetgeen Hij daar spreekt grotendeels niet door ons opgemerkt. Noch is het datgene, dat God van de kansel moge spreken; omdat, tenzij onze oren geopend zijn door de gezegende Geest, en onze con sciëntie levendig en teder gemaakt is in Zijn vreze, de meest hart-doorzoekende bediening ons onaangedaan kan laten. Doch het is datgene, dat God spreekt vanuit de Schrift in de hof der consciëntie; want wat Hij daar spreekt, dat moeten we horen; daar zal altijd grondig aandacht aan worden geschonken, omdat het onze consciëntie binnendringt als uit de mond Gods Zelf.

Soms spreekt de Heere in berispingen en verwijten. We kunnen bijvoorbeeld in een staat van vleselijke gerustheid gevallen zijn; we kunnen, zoals ik kinderen Gods gekend heb, doordrenkt zijn van een dode verzekerdheid, en meer op de leerstukken rusten dan op de openbaringen van Gods genade aan de ziel. Als we ons op een effen pad bevinden, en alle zaken voorspoedig en rustig zijn, gaat het erg goed met deze dode verzekerdheid. Maar als ziekte en dood ons in het aangezicht beginnen te staren; als de zonde-overtuigingen krachtig in ons beginnen te werken; en als het de Heere behaagt op een meer bijzondere wijze met de consciëntie te handelen; wat wordt er dan van al deze dode verzekerdheid? Deze laat ons in de steek, juist op het ogenblik, dat we er het meest behoefte aan hebben. We voelen, dat deze ons niet veilig in de eeuwigheid kan brengen, ons geen vrede met God kan schenken; de schuld der zonde niet kan wegnemen; de toelaching der Goddelijke liefde niet in de ziel kan brengen; deze is nutteloos, absoluut nutteloos, juist op het ogenblik, dat we er de meeste behoefte aan hebben. Dit is de vermaning Gods in onze consciëntie om ons uit die dode verzekerdheid te voeren en ons hiervan af te brengen, waarin onze ziel op zo'n heimelijke wijze kan zijn afgezakt. We beginnen als schuldige zondaars neder te vallen aan de Troon der genade, en smeken God onze zonden te vergeven, en een woord van vrede te spreken tot onze arme, schuldige consciëntie.

Hier is 'het woord, dat achter U is', als we van de goede weg zijn afgeweken, om ons wederom op het rechte en smalle pad te leiden, dat ten eeuwigen leven leidt. Of laten we zeggen, dat we, zoals ik beschreven heb, in een duistere en sombere toestand geraakt zijn van moedeloosheid en neerslachtigheid, verteerd door twijfels en vrees en welhaast verslonden door de diepten der wanhoop. Al onze bevinding in het verleden schijnt aan het oog te zijn onttrokken; geen enkel teken is ons overgebleven en we zijn vervuld van al hetgeen de geest doet wegzinken in droefgeestigheid en vrees. Welnu, als het den Heere behaagt een woord der belofte tot de ziel te spreken; en Hij Zijn stem wederom in ons hart doet horen: 'Dit is de weg; niet Uw arme, schuldige, ellendige eigen ik — maar Jezus is de Weg, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid, en Zijn liefde' — als ons hart deze blijde tijdingen gaat ontvangen, en de gezegende Geest brengt deze thuis en verzegelt ze met Goddelijke zalving, zaligheid en kracht, dan wijken we af van dit pad 'ter linkerhand', waarop onze arme zielen hebben rondgetast en komen we wederom op de Koninklijke weg, de heilige weg, de weg van het verzoenende bloed en de rechtvaardigende gerechtigheid.

Zo kunnen we ook ter zijde afgetrokken zijn vanwege het niets dan zonde en onvolkomenheden zien in andere mensen en toch tezelfdertijd niets verkeerd zien in onszelf. Maar weldra begint de Heere de diepten te openen van onze verdorven natuur of laat misschien toe, dat we een misstap doen en vallen, niet in de uitwendige zonde om smaadheid te brengen over de zaak, maar om te wandelen aan de uiterste rand van het kwaad en trekt Zijn bewarende hand zodanig terug, dat er maar één stap is tussen ons en de openlijke schande. Nu zien we wat we hebben gedaan; aanmerking gemaakt op deze man; niets dan zwakheden en zonden zien in al de Christenen, die we hebben gekend. We komen er dan toe zo verschrikkelijk veel boosheid in onszelf te zien, en zulke levende getuigenissen van onze eigen zondigheid en verdorvenheid te gevoelen, dat de stenen ons uit de hand vallen en onze mond in het stof wordt gestoken, en we hebben niet één woord te spreken tegen de zonden en zwakheden van onze mede-christenen; maar vallen neder voor God sprekende met Job: 'Zie, ik ben te gering'!

Of vervolgens, zoals ik tevoren gezegd heb, kunnen we de geboden te hoog hebben geschat, door deze op zulk een wonderbaarlijke wijze te verheffen, alsof niets anders enige aandacht waard was. Maar na een tijd stellen we vast hoe mager onze zielen worden! In welk een geringe mate we ons koesteren in de openbaringen van de genade en liefde des Heeren! En hoe dor, hoe koud, hoe wettisch, hoe droog onze gestalte geworden is door de geboden te verheffen tot het één en al van de godsdienst. Nu beginnen we te verlangen naar een bezoek van de Hemel en naar Goddelijke vertroosting, en te ervaren, dat er iets is, dat ons ontbreekt; zoals daar zijn het leven, de liefde en het vermaak in God; en dat deze even waardevol zijn

als de geboden zelf. Of we kunnen afgeweken zijn ‘ter linkerhand’, en de geboden Gods licht hebben geteld; en ‘zolang we een goede bevinding hadden, waren andere zaken van weinig belang’. Maar misschien raakten we verstrikt in de één of andere zonde, en hebben één van Gods geboden overtreden; als dan de consciëntie begint te kloppen, en de aanklachten van Godswege van binnen worden gevoeld, zien we welk een gezegende zaken de geboden zijn, en wensen we deze met hart en ziel te gehoorzamen en op het pad der geboden te worden bevonden. Of, we kunnen hebben behoord tot diegenen, die de inzettingen des Heeren verachten; de H. Doop en het H. Avondmaal des Heeren met de grootste verachting behandelen, en deze onbeduidende wettische gebruiken noemen. Maar er kan een andere tijd zijn aangebroken, dat we zulk een ernst en heerlijkheid in de doop hebben mogen aanschouwen, zoals deze opening geeft tot het lijden des Heeren; en dat we zulk een schoonheid hebben gezien in het Avondmaal des Heeren — dat al onze bezwaren in één ogenblik verdwenen zijn, en de inzettingen hebben in de achting en in de liefde onzer zielen een hogere plaats gekregen. Of, aan de andere zijde, kunnen we de inzettingen Gods te hoog hebben geacht en hebben we deze hoger geschat dan de plaats, die deze toekomt; doch we kunnen herhaaldelijk tot de inzettingen gekomen zijn, en onze harten zo hard als een diamant hebben gevoeld, even koud en levenloos als de sneeuw in de winter. Nu beginnen we te zien hoe we de inzettingen geplaatst hebben boven de Heere van de inzettingen, en dat we op het teken hebben gezien in plaats van op de betekende zaak.

Op al deze verschillende manieren zal het volk des Heeren ‘het woord horen desgenen, die achter hen is’. Als ze bij de weg gaan, is hun arme, verdorven, vleselijke natuur voortdurend afwijkende. De één of andere geliefde afgod, de één of andere boezemzonde, de één of andere heersende lust, de één of andere werking van trots voert hen ‘ter rechterhand’ of ‘ter linkerhand’ af. Doch ze ‘horen een woord achter zich’; het woord daalt neder in hun ziel; de waarschuwing valt in hun hart; ze zijn verplicht er acht op te slaan, ze kunnen het niet veronachtzamen. Aldus worden ze door ‘een woord achter hen’ teruggeleid op het rechte en smalle pad, dat ten Hemel leidt.

En wat betekent het ‘woord’: ‘Dit is de weg’? Het woord verwijt en vermaant niet slechts als we van de weg afwijken; maar het geeft een aanwijzing, een duidelijke, positieve aanwijzing — ‘Dit is de weg’! Welke ‘weg’? Jezus, Die van Zichzelf heeft gezegd: ‘Ik ben de Weg’ (Joh. 14:6). Er is geen andere weg. Welnu elk afwijken ‘ter rechterhand’, en elk afwijken ‘ter linkerhand’, is een afwijken van Jezus. Als we bij voorbeeld in wettischheid en in farizeeïsme geraken, is dat niet een afwijken van Jezus? Als we in een toestand geraken van ellendige neerslachtigheid en somberheid, en niet in staat zijn op te zien tot Hem, is dat niet een zich afkeren van Jezus? Als we in een dode verzekerdheid geraken en op de leerstukken komen te rusten, in plaats van de zoete openbaringen van Christus aan onze zielen te ervaren, is dat niet een afwijken van Jezus? Als we in vleselijke gerustheid en verzekerdheid geraken, is dat niet een afwijken van Jezus? Als we ons begeven tot de geboden in tegenstelling tot de levende bevinding van de Waarheid Gods in de ziel, is dat niet een afwijken van Jezus? En als we de geboden, die Hij gegeven heeft, veronachtzamen, is dat niet een afwijken van Jezus? Als we het huisgezin des Heeren slaan en verwonden, is dat niet een afwijken van Jezus? En als we de zonde rechtvaardigen of licht achten, is dat niet een afwijken van Jezus? Aldus is ieder afwijken ‘ter rechterhand’, of ‘ter linkerhand’, een afwijken van Jezus, als de enige ‘Weg’, Die tot het eeuwige leven leidt.

1. Maar hoe is Jezus de Weg? In al hetgeen Hij voor Gods volk is, is Hij de Weg. Zijn bloed is de weg ten Hemel; ‘want de gehele weg’, zoals Hart spreekt, ‘is gemarkeerd met bloed’. Door Zijn dierbaar bloed, gestort op Calvarie's heuvel heeft Hij de zonde weggedaan door Zichzelf te offeren, en baande Hij een toegangsweg tot God. Zijn gerechtigheid is ook een deel van de weg; want alleen voor zover we bekleed zijn met Zijn heerlijke gerechtigheid hebben we een toegang tot, een genadige aanneming door God de Vader. En Zijn liefde is de weg; want als we in liefde wandelen, wandelen we in Hem, want Hij is liefde. Ieder deel van de weg werd overlegd en afgelegd door de liefde van Zijn liefhebbend hart.

Maar de weg is ook de weg der beproeving. Was niet Jezus Zelf Degene, Die grotelijks geleden heeft. En als Hij de Weg is, de enige Weg, dan moet ik gelijkvormig worden aan Zijn gedaante in het lijden. Geen bezoeken en beproevingen kennen is Christus niet kennen. Hij was ‘een Man van smarten, en verzocht in krankheid’! En als dit zo is, dan is geen droefheid te hebben en geen smart te hebben en niets te weten van beproeving, aan allen met een luide stem verkondigen, dat we geen vereniging en gemeenschap hebben met de Heere Jezus Christus. Maar we zijn gedurig afwijkende ‘ter rechter- of ter linkerhand’. Daar is die

lafhartigheid in het hart, die het kruis niet kan verdragen; daar is dat vallen in vleeselijke gerustheid en vleeselijke verzekerdheid, als we maar ontkomen aan het pijnlijke kruis van bezoeking en lijden.

Maar als we aldus afwijken 'ter rechterhand', of 'ter linkerhand', dan luidt de stem, die de Heere achter ons zendt: 'Dit is de weg' — de weg der bezoeking; geen andere; de weg van tegenspoed, de weg der beproeving, de weg der oefening. Dit is de weg, waarop de Koning oudtijds gewandeld heeft; en dit is de weg, waarop al Zijn volk vóór en na Hem gewandeld heeft; want dit is de enige weg, waarop de voetstappen der kudde kunnen worden gevonden.

Maar verder is er de weg der verzoeking. De Heere Jezus Christus werd in de woestijn verzocht door de Satan. Hij sprak tot Zijn discipelen: 'En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeking' (Lukas 22:28). Als we dan geen verzoeking kennen, dan kennen we weinig van een vereniging met de Heere, Die verzocht is. Maar we zijn erg verheugd de weg der verzoeking te ontgaan. Het is een moeitevolle weg om te bewandelen. Gedurig verzocht te worden door de Satan, door ons boze hart, door 'de wereld, die in het boze ligt' en een consciëntie te hebben, die geplaagd wordt en zucht onder het gewicht der verzoeking, is geen geringe last. Maar de stem klinkt nog achter ons. 'Dit is de weg, wandelt in dezelve.' Het is inderdaad een weg van verzoeking, maar de weg der verzoeking is nog altijd de weg der verlossing; en de weg der verlossing is de weg ten Hemel.

Verder is er de weg des geloofs; want alleen door het geloof kunnen we de weg bewandelen. Niets dan het geloof kan ons in staat stellen de weg voor ons te zien, of ook maar een enkele stap op de weg te zetten. Door het geloof is het dat we staan, dat we wandelen, dat we strijden, en door het geloof is het dat we overwinnen. Zodat als we op die weg zouden willen wandelen, we dit alleen kunnen doen door het levende geloof. En hier ligt het onderscheid.

Er is geen geloof nodig om 'ter rechterhand' of 'ter linkerhand' af te wijken. Het ongeloof kan ons doen dwalen, de zonde kan ons doen afwijken; maar om te wandelen op de rechte en nauwe weg — in Jezus, op het pad der beproeving en bezoeking, in tegenstelling tot de algemene weg, die de mens bewandelt, — we kunnen alleen op die weg wandelen als het Gode behaagt het levende geloof in onze ziel te verwekken en levendig te houden.

En zoals we de weg bewandelen door het geloof, zo bewandelen we deze ook door de hoop; volkomen hopende op de heerlijkheid Gods; hopende, dat de Heere op Zijn tijd zal verschijnen en onze zielen zal vertroosten; hopende op de dag, wanneer al onze bekommernissen voorbij zullen zijn; en wanneer de tranen van onze ogen zullen worden afgewist; hopende op Gods Woord der belofte, dat getrouw is; op Zijn verwachte verlossing, op Zijn beloofde genade; hopende op niets in het eigen ik, maar hopende op alles in Hem.

We bewandelen deze weg ook in de liefde; want alleen voor zover we enige liefde tot de Heere hebben, liefde tot Zijn wegen, liefde tot Zijn Woord, en liefde tot Zijn volk, kunnen we bevonden worden in Hem te wandelen. Hij Zelf is liefde, en als we iets van Zijn liefde in onze ziel hebben gevoeld, dan kunnen we Hem liefhebben; en is dit de taal van ons hart: 'Trek mij, wij zullen U nalopen' (Hoogl. 1:4).

Als we iets van de tedere gevoelens der liefde in de ziel waarnemen, dan lopen we het pad van Gods geboden, op dat rechte en smalle pad, dat leidt naar de eeuwige Heerlijkheid.

Voorts wandelen we er op in de weg van het gebed. Het huisgezin des Heeren is gedurig zuchtende, roepende, en hun smekingen uitgietende voor den Heere. 'Heere, leid mij, onderwijs mij, bestuur mij; ondersteun mij; bewaar mij voor dwalen. Heere, bezoek en zegen mijn ziel; zie in Uw oneindige genade op me neder.' — En hoe gaan deze roepstemmen, verzuchtingen en smekingen gedurig op tot de Troon der genade vanuit verbroken harten! We kunnen de weg niet bewandelen, tenzij door deze voortdurende verzuchtingen, gekerm, en roepstemmen tot den Heere. Een biddeloos, roekeloos verhard hart, vindt nooit de weg en zou indien de weg gevonden werd deze niet kunnen bewandelen. Het leven, dat wij moeten leven is een leven van geloof en gebed; en de Heere zal ervoor zorgen, daar ben ik van overtuigd, dat we, zoals Hij verklaart van de uitverkorenen, 'dag en nacht tot Hem zullen roepen'. Er zullen die conflicten, oefeningen, beproevingen, en verzoeking' zijn — die verlangens en die wensen, dat hijgen en kermen — alle medewerkend en samenwerkend om in gemeenschap te blijven met de Troon der genade. Als het volk des Heeren aldus wandelt, worden ze gevoerd met smekingen. Hij zegt: 'Met geweene en met smekingen zal Ik hen voeren' (Jer. 31:9).

‘Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben’ (Zach. 12:10).

En deze weg is ook een weg van zelf-verloochening; worstelen met het vlees, het uitdoen van de oude mens, en het aandoen van de nieuwe — het uitrukken van rechterogen, en het afhouden van rechterhanden, als de Heere ertoe in staat moge stellen: ‘Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op; en volg Mij’ (Lucas 9:23).

Vervolgens. Het is de weg der Goddelijke vreze. We kunnen deze weg alleen op de juiste wijze bewandelen als de Goddelijke vreze van tijd tot tijd in ons hart opspringt, een vrees om het verkeerd te doen, een verlangen om het goede te doen, een teerheid van de consciëntie uit vrees de geboden te zullen overtreden, in een dwaling terecht te komen, of tot het kwade af te wijken. Zodat het volk des Heeren op hun thuisreis naar de Hemel gedurig vrezende en bevende is, wetende welke gevallen schepselen ze zijn, opdat ze geen overtreding begaan, bedrogen of misleid worden, en ‘ter rechterhand’ afwijken, in de één of andere grove dwaling of ‘ter linkerhand’ in de één of andere gruwelijke misleiding van de Satan. Daarom wandelen ze in zelfwantrouwen, in Goddelijke vreze, in een heilig verlangen, dat de Heere hun Leidsman en Behoeder zou willen zijn, en ‘hen zou willen leiden op de eeuwige weg’.

Stel dit tegenover de weg, waarop de dode belijders wandelen, al zijn ze nog zo verheven of nog zo nederig. Ze hebben niets van die bezorgde gevoelens over het eigen ik; niets van deze wantrouwende gedachten omtrent hun eigen hart; geen vrees, dat ze zich zullen vergissen, geen vurige verlangens, dat ze het bij het rechte eind zullen hebben; geen roepen, kermen en zuchten om de leidingen des Geestes, geen vrees voor dwaling; geen vrees voor het kwade; geen luisteren met een verlangend oor naar de Stem, die achter hen is — ‘Dit is de weg, wandelt in denzelven’. Wijk niet af ‘ter rechterhand’ noch ‘ter linkerhand’ — hier is een dwaling, daar is ketterij; hier is het kwade, daar de zonde; vermijd dit drijfzand, pas op die zandbank; een afgrond aan de ene zijde; een moeras aan de andere zijde’. Aldus gaat het volk des Heeren voort al bevende, vrezende, roepende, zuchtende, wakende, biddende, omdat ze weten, dat ze in hun boezem een hart omdragen, dat zo ‘bedrieglijk en hopeloos verdorven is’, dat ze zullen afwijken, dat ze moeten afwijken, tenzij ze de stem horen, die achter hen is, sprekende: ‘Dit is de weg’! ‘Dit is de weg, arme ziel; wandelt in denzelven.’ Ziet recht voor U uit; het is een veilige weg, deze leidt naar de eindeloze heerlijkheid; deze zal U ten laatste terechtbrengen. U moogt vele twijfels hebben, vele vrezes, vele verdenkingen, vele verzuchtingen en kermen, en geloven, dat U volkomen verkeerd bent, omdat er een afwijken ‘ter rechterhand’ en een afwijken ‘ter linkerhand’ is. Maar de belofte is nog van kracht: ‘U zult het woord horen desgenen, die achter U is, die U in de oren doet klinken: Dit is de weg, wandelt in denzelven’.

Maar welk een genade is het, dat dit woord ons soms in de oren klinkt en om te zien dat er ‘een weg’ ten Hemel is — een weg. onafhankelijk van de mens, gescheiden van alle werken van het schepsel — Gods eigen geliefde Zoon, ‘de Weg, de Waarheid en het Leven’! Dat er bloed is, dierbaar bloed, dat reinigt van alle zonde; een gerechtigheid, een heerlijke gerechtigheid om een behoeftige naakte ziel te rechtvaardigen; liefde, stervende liefde, die als een zoete band gevlochten is rond een kwijnende, moedeloze geest; en dat de gezegende Trooster ons van tijd tot tijd kracht toont en schenkt om de weg ten eeuwigen leven te bewandelen!

Maar is het niet een zaak van ernstige overweging geweest voor U — is het dit soms nog niet — of Uw voeten gezet zijn op de weg? Wat is de oorzaak hiervan? Omdat U bevindt, dat er binnenin U zo vele zaken werkende zijn, die volslagen tegengesteld lijken aan deze weg; zo vele beproevingen, verzoekingen, en oefeningen, zo vele bezorgde vragen, en zoveel van de werkingen van ‘een hart, dat meer dan alle dingen bedrieglijk is en hopeloos verdorven’. Al deze zaken tesamen doen U vrezes, dat U niet wandelt op de weg. Maar wat is dit alles dan de gezegende vrucht van het woord desgenen, die achter U is? U verwacht wellicht iets te zien; maar dat is niet Gods weg. Het woord is ‘achter’, niet ‘voor’ U; gevallen in Uw consciëntie; U niet voor ogen gehouden. Evenwel omdat het ons niet vooruitloopt om ons vooraf te waarschuwen, in plaats van later te komen om ons te vermanen, denken we vaak, dat het helemaal niet het woord van God is. Maar ik zou willen zeggen, wat is het, dat U, die het volk van God zijt, bewaard heeft, en ernaar heeft doen verlangen Zijn Naam te vrezes — wat heeft U bewaard voor die dode verzekerdheid, waarin zo velen

wandelen? Twijfels en vrees — de bevingen en verdenkingen van Uw bezorgd gemoed — hebben deze ons niet middellijk bewaard voor dit grote kwaad?

Wat heeft U ervoor bewaard volkomen verzwolgen te worden door de wanhoop? Zijn er nu en dan niet enige schijnsels, tekenen, getuigenissen geweest; een lichten van het Aangezichte Gods; iets van Zijn Woord, dat in Uw hart gevallen is? Wat is dit alles anders geweest, dan het woord, dat achter U is? Wanneer de zonde zich aan U heeft aangediend als een zoete honingdrank, en U hebt de kom bijna gegrepen, dan is er een klopping van het geweten geweest, de één of andere treffende overtuiging, die de kom wegsloeg, alvorens U de dodelijke teug dronk; — is dit niet een woord geweest, dat achter U is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven? Terwijl U gewerkt hebt, gestreden en geloofd, dat U wat zou willen doen om Gode te behagen, en welhaast vastgelopen zijt op de oude farizeese zandbank, is er een zoet licht in U doorgebroken, waardoor U Jezus hebt aanschouwd, en afgeweken zijt van het verdorven eigen ik, en Uw anker hebt uitgeworpen binnen de voorhang; — en is dit niet ‘een stem geweest, die achter U is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven? Als Uw weg weinig anders is geweest dan moeite, verdriet, en bezoeking en U bijna gereed staat alles op te geven, en spreekt: ‘Deze godsdienst heeft niets dan moeite opgeleverd’, dan is er nog een zachte fluistering in Uw consciëntie: ‘Dit is de weg, wijk af, en U moet omkomen. U hebt een ziel om gezaligd te worden of om verloren te gaan’. Dit is een zachte vermaning geweest en U hebt nog volgehouden. Is dit niet een woord geweest, dat achter U is? Als U Uw hart aangemoedigd hebt gevoeld om door te breken en Uw smeekbeden uit te gieten voor de Troon der genade, en met God te worstelen als op leven en dood; — is dit niet een woord geweest, dat achter U is, U in de oren klinkende — Bidt en U zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden, klopt en U zal worden opengedaan? Als de één of andere dierbare belofte Uw hart bereikt heeft, en Uw terneergeslagen geest heeft bemoedigd, toen U genoodzaakt was alles als verloren te beschouwen, wat is dit anders geweest dan een woord, dat achter U was?

Maar omdat het niet altijd een woord is, dat voor ons komt, en omdat we niet iets kunnen waarnemen met het lichamelijk oog, raken we verward en verbijsterd. Doch God heeft niet beloofd dat we iets zullen zien met het lichamelijk oog of iets zullen horen met het lichamelijk oor. Het woord moet ‘achter ons’ komen, als een verwijtend, vermanend, bemoedigend, of vertroostend woord, naar dat het God gepast acht. Maar hoewel het komt als een vermanend of vertroostend woord, toch klinkt het: ‘Dit is de weg! Dit is de weg! — Jezus, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid, Zijn Persoon, Zijn volmaakte verlossing — ‘Dit is de weg, wandelt in denzelven’! Wijk niet af ‘ter linkerhand’, nóch ‘ter rechterhand’, wandelt in Hem, en door in Hem te wandelen, zult U het eeuwige leven verkrijgen. Welk een genade is het, dat God zulk een belofte te boek heeft laten stellen! En o, wat een nog grotere genade deze belofte vervuld te hebben gekregen in de bevinding van ons hart! Dat is genade. Als we iets weten, is het dit, dat we altijd afwijkende zijn ‘ter rechterhand’ of ‘ter linkerhand’.

Als we dat niet weten, wat weten we dan? We liggen besloten onder de onkunde, aanmatiging, en vleselijke verzekerdheid, als we dat niet weten. Maar dan aan de andere zijde, welk een genade als God ons niet toestaat af te wijken om als duizenden verzwolgen te worden in de verwoesting en in het verderf; maar met onze consciëntie handelt in genade, en ons nu en dan een slag geeft — of een hernieuwde vermaning, belofte of bemoediging of ons oog wendt, zoals Jona dit deed ‘om Zijn heilige tempel weder te aanschouwen’.

Aldus bemoedigt de Heere soms op die, dan weer op gene wijze onze arme, bezwijkende ziel om tot Hem op te zien, en te hopen op Zijn genade; en spreekt nog in genade tot ons: ‘Dit is de weg, wandelt in denzelven’!
AMEN.